

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND

TERMS OF SUBSCRIPTIONS
 One Year \$5.00
 Six Months \$3.00
 Thursdays Edition \$2.00
 DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
 1500 W. 46th St., Chicago, Illinois.
 Phone McKinley 6114, Establ. 1908

DRAUGAS**LITHUANIAN DAILY FRIEND**

FIRST EDITION

PIRMOJI LAIDA

KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTSCHICAGO, ILLINOIS, TREČIADIENIS, RUGSĖJIS (SEPTEMBER) 17 D., 1919 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAI-VOL. IV. No. 219

Talkininkai Apleidžia Rusiją**SALIS PALIEKAMA BOLŠEVIKŲ KONTROLĖJE.****Patariama bolševikams gerbti kaimyniškas viešpatijas.**

Paryžius, rugs. 16.—Talkininkų viešpatijos galutinai nusprendė Rusiją palikti išimtinai patiems vieniems rusams revoliucionieriams. Tegu jie patys vieni apsirūpina savais reikalais ir tegu darbuojasi šalies gerovei, kaip jiems patinka ir kaip jiems yra tinkamiausia.

Tik vieną pasargą talkininkai bolševikams pastatė. Butent, jie visuomet privalo gerbti savo kaimynų teises.

Vakar tuo tikslu pranezų karės ministerijoje, premjero Clemenceau ofise, įvyko talkininkų konferencija.

Konferencijoje dalyvavo: premjeras Clemenceau, premjeras Lloyd George, Suv. V. atstovas Polk ir Italijos užsienio reikalų ministeris Tittoni.

Paskui dar pakviesta: Japonijos ambasadorius Prancuzijoje Matsui, maršalas Foch, Andre Tardieu ir Phil. Bert hold.

Priimta Anglijos pasiūlymas talkininkams apleisti Rusiją.

Konferencija dar tęsis šiandien po pietų.

Apleisti Rusiją—tai Anglijos politika. Anglija turi savo apsiskaitymus.

Estai Sutinka Taikinties su Bolševikais**KONFERENCIJA PERKELIAMA Į REVELĮ.****Lietuviai susivėlinę konferencijon.**

Ryga, rugs. 16.—Estonijos valdžia priėmė bolševikų pasiūlymą padaryti taiką. Apie tai pranešė estų premjeras ir karės ministeris Strandman Pabaltijos tautų konferencijai. Strandman, be to, pažymėjo, jog Estonija neturi reikalų atakuoti Rusiją. Tik šiuo-tuo pagelbsti rusų nebolševikiškai kariuomenei.

„Mes norime žinoti bolševikų taikos sąlygas. Ve kodel mes ėmėme susimainyti mintimis su bolševikais,“ sakė Strandman.

Bolševikų ir estų atstovai turės konferenciją Pečoroje, arti Pskovo.

Vietos gyventojai labai interresuojasi tuo bolševikų pasiūlymu taikinties. Latvijos valdininkai tečiaus nepasitiki bolševikų gerais norais. Latviai intaria bolševikus, kad raudonieji nori padaryti paviršutinę taiką, kad jiems paskiau būtų lengviau ineiti Pabaltijon su savo pragaištinga propaganda.

Pabaltijos tautos tą gerai pramato. Ir jei joms prisieitų susitaikinti su bolševikais, tuomet reiktų visomet parubėžiais palaikyti stiprią kariuomenę.

Ką sako bolševikai.

Apie taikos pasiūlymą Estonijai bolševikai iš Maskvos bevielui telegrafu štai ką praneša:

„Rusijos sovietų valdžia Revelio valdžiai pasiūlė atviras taikos tarybas. Pasiūlymą priėmė Revelio valdžia ir į kelias dienas prasidės tarybos.

„Sovietų Rusija neturi jokių agresyviųjų pasikėtinimų prieš naujai įsteigtą viešpatijas bu-

vusios Rusijos imperijos parubėžiais.

„Tuo atžvilgiu Rusijos valdžia valdžia pasiūlo taip pat taikos tarybas ir su Rygos valdžia su tikslu pertraukti karę ir imties darbo taikos reikalą.“

Kam tas daroma?

Dabar aiškiai matoma, kad bolševikai pasiūlė taiką estams ir latviams. Lietuviams jie to nedaro.

Tas reiškia, jog jie tuo būdu mėgina suskaldyti Pabaltijos tautų vienybę ir tas tautas supjudyti su talkininkais.

Bolševikų tikslas padaryti taiką su Pabaltijos viešpatijomis. Taip apsidraudžius jiems bus lengviau įveikti Kolčako armijas. Ir kuomet tas pavyktų, tuomet atsiskuktų jie prieš Pabaltiją ir pastarąją sutruškintų.

Bolševikai skelbią turį žinių, jog talkininkai su vokiečiais be atviros taikos sutarties padarė dar ir slapta sutartį. Su lig tos vokiečiams leidžiama Pabaltijoje turėti 300,000 kariuomenės kažkokiems tikslams.

Nežinia, kiek tame yra tiesos.

Lietuviai susivėlinę konferencijon.

Pabaltijos tautų konferencija iš čia perkelta Revelin. Čia konferencijoje nedalyvavo lietuviai atstovai. Jie susivėlino atvažiuoti. Regis, jie dalyvaus konferencijoje mieste Revelij.

Pabaltijos tautų konferencijoje bus diskutuojama apie bolševikų pasiūlymus taikinties ir apie vokiečių okupaciją Latvijoje ir Lietuvoje.

Latvijos valdžia gavo iš Berlyno užtikrinimą, jog vokiečių kabinetas išnaujo įsakę vokiečiams kuoveikias apleisti Kurlandiją. Bet vokiečiai kareiviai neklausio.

RUMUNIJA ŽADA TAIKINTIES SU UNGARIJA.

Sugriuvęs rumunų ministerių kabinetas.

Budapestas, rugs. 16.—Čia gauta žinių, kad sugriuvo Rumunijos ministerių kabinetas. Premjeras Bratiano rezignavo. Jo vietą užėmė Jonesey. Pastarasis yra labai prielankus ir draugiškas talkininkams. Jo tikslas veikti išvien su Anglija ir su Suv. Valstijomis Ungarijos reikalais.

Kad Bratiano kabinetas griuvo, tą faktą patvirtina tas, kad iš čia jau atšauktas rumunų militarinis komendantas Holban. Taip pat laukiama, kad veikiai ir pati okupacinė armija bus atšaukta iš Ungarijos.

Lygiai pranešama, jog prancuzų kariuomenė nebusianti atšaukta iš Segedino. Rumunijos armijoje jau sulaukta šalies plėšimai.

Rumunai Ungarijoje savo plėšimais šaliai padarė milžiniškus nuostolius. Apiešūpomis apskaitoma, kad nuostoliai siekia tris milijardus kronų. Tik vienai firmai Manfred Weiss padaryta 140,000,000 kronų nuostolių.

Gal ir čia bus nauja valdžia.

Atmaunos rumunų valdžioje žymiai atsilieps ir i Ungarijos dabartinį valdymą. Premjeras Friedrick, matyt, turės pasitraukti.

Martin Lovaszy jau paskelbė, kad jis tverias naują kabinatą. Bus pareikalauta, kad talkininkai patvirtintų tą kabinatą.

Pranešama, kad veikiai bus siąs paskelbtas pilnas naujo kabineto sąstatas.

Lovaszy kitados buvo Friedricko kabinete užsienio reikalų ministeriu. Bet Friedrick jį paluosavo, kuomet talkininkai pakilo prieš eregerocą Juozapą.

POETAS PASKELBĖ FIUME-ITALIJOS UNIJĄ.**Mieste Fiume siaučia baisi anarchija.**

Rymas, rugs. 16.—Italijos atstovai taikos konferencijoje daug pastangų padėjo, kad pasisavinti Dalmatijos miestą ir uostą Fiume, kurį taikos konferencija norėjo pavesti išimtinai Jugoslavijai.

Del to konferencijoje pakelta nesutikimai. Italijos atstovai grumojo išeiti iš taikos konferencijos. Sakoma, pati Italijos vyriausybė buvo pagrūmojusi atsimesti nuo talkininkų.

Didžiausią nepasitenkinimą pačioje italų tautoje paskui pakėlė prez. Wilsono raštas. Prezidentas atvirai pranešė, kad Italija Fiume negali gauti. Te tu Italija pasitenkina įvairiomis jai nuskirtomis salomis Dalmatijos pakraščiais. Italija tad pakėlė baisiausią trukšmą.

Galų-gale talkininkai pažadėjo italams kai-kuriuos nusiileidimus.

Išspradžiu buvo sakoma, kad už kelerių metų miestas ir uostas Fiume pereis į Italijos savastin. Paskui buvo pranešta, kad Fiume busiųjų tarptautinis miestas.

25,000 ŽMONIŲ DALYVAVO PRIĖMIME KARDINOLO MERCIER.

Baltimore, Md., rugs. 16.—Vakar čia įvyko milžiniškas viešas priėmimas belgų kardinolo Mercier. Penktojo pulko ginkluotuvė (armory) įvyko priėmimas. Dalyvavo apie 25,000 žmonių.

Visos Belgijos vardu kardinolas dėkojo Amerikos žmonėms už jų karštą prijaunimą Belgijai ir teikiamą pašėlpą nukentėjusiam belgų tautai.

NACIJONALĖ INDUSTRIJALĖ KANADOS KONFERENCIJA.

Ottawa, Ont., Kanada, rugs. 16.—Čia vakar atidaryta nacionalė industrijaė konferencija.

Atidarant kalbėjo Kanados premjeras Borden. Jis paragino darbininkus ir darbdavius prie bendrojo darbo, kad išrikti pokarines rekonstrukcijos problemas.

drieko kabinete užsienio reikalų ministeriu. Bet Friedrick jį paluosavo, kuomet talkininkai pakilo prieš eregerocą Juozapą.

Nuo to laiko Lovaszy užsiėmė naujo kabineto sudarymu. Sakosi jam pavykė sudaryti koalicijinį kabinatą.

Trys kiti Friedricko kabineto nariai rezignavo. Tai Balogh, teisdarystės ministeris; Heinrich, komercijos ministeris; ir Grun, finansų ministeris. Tuojaus rezignavusių vietose pašaukta kiti žmonės.

Gana to, kad Fiume neteko Italijai. Del to turėjo atsiatdytinti italų premjeras Orlando su ministeriais. Gi pačiam Fiume, kur buvo palaikoma italų kariuomenė, dažnai pakildavo daug trukšmo.

Naujas italų mėginimas.

Kadangi Italija to miesto ir uosto negavo net padarius sutartį su Austrija, tad tomis dienomis sumanyta varu paimti tą miestą.

Tam tikslui atsiekti panaudota žinomas italų patrijotas poetas Gabriele d'Annunzio. Pastarasis tarnavo italų armijoje kaip lakunas kapitono rangoje.

Po armistacijos jis buvo paliuosuosas iš tarnybos. Tad turėjo laiko prisirengti prie naujų sensacijų. Be abejonės, jis su vyriausybės žinia suorganizavo kariuomenę, aną apginklavo, pasiskelbė tos kariuomenės vadu ir numaršavo i miestą Fiume su tikslu tą miestą užimti ir varu prijungti prie Italijos.

Italijos vyriausybė oficialiai paskelbė, kad jo kariuomenė buvo norima pakeliuį sustabdyti. Bet reguliari italų kariuomenė, sakoma, atsisakiusi pastoti kelią italams laisvanoriams.

NORIMA SUSTABDYTA VI-SOKIUS STREIKUS.

Nes streikai daro didelių nuostolius.

New York, rugs. 17.—National Association of Manufacturers' prezidentas Mason paskelbė plenus taikai šalies industrijoje. Mason pažymi, kad visokie streikai visoj šalyj padaro kasdien 10 milijonų dolierių nuostolių.

Mason pasiūlo sudaryti nacionalį industrijinį bordą. Tan bordan 7 narius skirtų organizuoti industrija, gi vieną arba du narius paskirtų Suv. Valstijų prezidentas.

Tokį bordą turėtų sutverti pats kongresas. Mason sako, kad be tokio bordo čia nuolatos gyvyus įvairios suirutės darbo lauke.

KOREJA APRIMUSI.

Seoul, rugs. 17.—Rugsėjo 2 d. čia buvo pasikesinta nuzudyti naują japonų generalį gubernatorių Korejai. Nuo tos dienos aprimo Koreja. Tik čia baisiai siaučia cholera.

TAIKA SU VISU PASAULIU.

Washington, rugs. 17.—Illinois valstijos kongresmanas Mason padavė kongresni rezoliuciją, kurioje sakoma, jog Suv. Valstijos yra taikoje su visu pasauliu.

MACKENSEN SALONIKUOSE.

Washington, rugs. 16.—Pranešta, kad vokiečių fieldmaršalas von Mackensen internuotas Salonikuose.

Taip tatau d'Annunzio, kaip pranešama, ir užėmęs miestą Fiume.

Paskelbęs uniją.

Dabar iš Geneva, Šveicarijoje, pranešama, jog tenai gauta žinių, kad kapitonas d'Annunzio paskelbęs jau Fiume-Italijos uniją.

Fiume yra neskaityngi buiriai anglų ir prancuzų kariuomenės. Šita tad, kaip pranešama, tenai užsibarikadavusi su tikslu ginties prieš italus, kurių atvyko keliolika tukstančių.

Gi pačiam mieste pakilusai baisi anarchija.

Italijos premjeras Nitti skelbia, kad vyriausybė nubausianti kapitoną d'Annunzio už jo tą žygį, priešingą vyriausybės norams, ir už jo "išdaviską" pasielgimą.

Be kitko premjeras Nitti pranešė, kad vyriausybė įsakiusi generolui Ferrari, kurs vadovauja kariuomenei armistacijos linijoje, idant šis neleistų reguliari kariuomenei prisidėti prie kapitono d'Annunzio armijos.

Talkininkams už tatau prišeis pasiskaityti su Italija. Nes talkininkai Fiume klausiusi pastoti kelią italams laisvanoriams.

Ima svyruoti Italijos kabinetas**ITALAI NEPATENKINTI, KAM PREMJEERAS PEIKIA D'ANNUNZIO.**

Talkininkai visą reikalą palieka Italijai.

Paryžius, rugs. 17.—Anot gautų žinių čia taikos konferencijoje, 26 tukstančiai italų kariuomenės šandie yra mieste Fiume.

Anglų ir prancuzų kariuomenės apleido miestą pareikalavus kapitoniui d'Annunzio.

Tuo tarpu italų armijos skaitlius nuolat didėja. Iš reguliariės kariuomenės dezertuoja kareiviai ir įstoja d'Annunzio armijon.

Taikos konferencijoje kalbama, jog dabartinis Italijos

PABALTIJOS VIEŠPATIJOS PRIIMĄ TAIKOS PASIULYMĄ?

Berlynas, rugs. 17.—Viešos laikraštis Lokal Anzeiger praneša, jog Latvijos, Lietuvos ir Estonijos atstovai, turėjusieji konferenciją Rygoje, nusprendė priimti rusų bolševikų pasiūlymą taikinties.

Be to, jie aptarę pinigų cirkuliaciją ir panaikinę tarpe visų trijų šalių muitines užtvartas.

MEKSIKONAI PAGROBĖ AMERIKONĄ.

El Paso, Tex., rugs. 17.—Čia gauta žinių, kad Dr. S. W. Smith, kurį buvo pagrobė meksikonai Potosi Mining kasyklų ofise, ir už kurį buvo reikalavę \$6,000, paliuosuosas nuo meksikonų.

Tik nepranešta, ar jis yra pasprudęs, ar už jį išmokėta reikalaujama suma.

PASKIRTAS PROVIZJONALIS PREZIDENTAS.

San Salvador, rugs. 17.—Honduras respublikoj pasibai-gė karė. Laimėjo revoliucionieriai. Kol-kas paskirtas provizjomalis prezidentas, Dr. Bogran.

ZUVO 100 JAPONŲ JURININKŲ.

Tokyo, rugs. 16.—Netoli Kyusiu salos aną dieną audros nuskandintas japonų karės laivyno kubilinis laivas su žibalu. Su laivu žuvo suvirš 100 japonų jurininkų ir oficerų.

PRISIBIJOMA INFLUENZOS EPIDEMIJOS.

Paryžius, rugs. 16.—Viešos garsieji gydytojai su didžiausia doma tėjimasi į apsi-reiškusią Prancuzijoje kokią-tai ligą. Spėjama, kad ta liga gali pasikeisti papras-ta influenza, kokia pernai siautė.

kabinetas su premjeru Nitti turės sugriuti. Nes premjeras persmarkiai užsipuolęs prieš kapitoną d'Annunzio. Tuo tarpu italai paremia d'Annunzio pasielgimą.

Italijos užsienio reikalų ministeris Tittoni apleido Paryžių. Iškeliavo Italijon.

Talkininkai nieko nedaro.

Talkininkų konferencijos vyriausioji taryba nemano kol-kas maišyties i d'Annunzio pakilimą. Sako, tai vidujinis Italijos reikalas.

Bet kaikurie konferencijos atstovai nepatenkinti tokio dvejotimu. Sako, šitam atsiti-kime talkininkai. Turi veikti, ir tai tuojaus.

Visgi dar nieko galutino nenuartata. Gi Jugoslavija laukia talkininkų žygio.

Isakoma grįžti kareiviams.

Iš Rymo gauta žinių, kad i Fiume nukeliavęs italų generalas Badogli. Šis paskelbęs ten problemaciją i italų kareivius, kad tie tuojaus sugrįžtų i savo pulkus, iš kurių dezertavo, prisijungdami prie d'Annunzio armijos.

Pranešama, kad Ryme išmėtomį lapelį, kuriais reikalaujama rezignuoti premjerui Nitti su savo kabinetu.

Iš oficialių Rymo versmų užtikrinama, jog prieš d'Annunzio busiųjų pavartoti bausminiai karės įstatymai. Kaip jis, taip jo kareiviai busiųjų baudžiami už sauvalį veikimą.

NUKRITO CHICAGOS PAŠTOS LAKSTYVUVAS.

Eksplodavo gazolina ir sudėgino du namu.

Cleveland, O., rugs. 17.—Lakunas Gardner iš čia Chicagone oru vežė pašta. Staiga sugedo lakstytuvo mašinerija. Lakunas pamatė, kad kas minutai gali eksploduoti gazolina.

Tad suskubo lakstytuvą pakreipti žemyn, kad kuoveikias bile kur nusileisti. Iš greitumo lakstytuvas atsitrėnkė i vienų namų stogą. Eksplodavo gazolina ir sudėgino du namu.

Paštas lakunas suspėjo išokti ir išliko sveikas. Tuojaus jis sugrįžo stovyklon ir paėmė naują lakstytuvą. Nuvežė Chicagone pašta, kokią pavyko išgelbėti.

BAISUS URAGANAS.

Corpus Christi, Tex., rugs. 16.—Šitą miestą ir aplinkinius miestelius palietė baisus tropikalės uraganas (vėtra), kuris siautė kuone per 24 valandas.

Paskui save paliko pasibaisėtinus diktus. Žuvo daugiau 100 žmonių. Nuostoliai nuosavybėse siekia kelis milijonus dolierių.

Miesto majoras šaukėsi pagalbos gubernatoriaus. Sunaikintam mieste ir apylinkėse paskelbta militarinis valdymas.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.

TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year\$5.00
Six Months\$3.00
Thursday's Edition\$2.00

Advertising rates on application
At NEWS-STANDS 2c A COPY

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS**"DRAUGAS"**

Eina kasdien šiek tiek nedidelėmis.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams\$5.00
Pusmetiui\$3.00

Prenumerata mokasi išskaičiuoti. Laikas skaitosi nuo užrašymo dienos ne nuo Naujų Metų. Norint permainyti adresą visada reikia prisiųsti ir senas adresas. Pinigai geriausia siųsti išperkant krasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdedant pinigus į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

Steigiamasis Lietuvos Seimas.

Gal jau neužilgo įvyks Lietuvoje taip gėdijamas ir taip reikalingas Steigiamasis Seimas. Jis gal nebus taip skaitus ir natūralus kaip būtų buvęs, jei būtų tapęs išrinktas susyk, kaip tik vokiečiai neteko valdžios, bet jis visgi bus mūsų.

Mūsų partijos, ypač mažumos partijos savo smulkūs partijinius tikslus visuomet statydavo augščiau stambųjų tėvynės reikalų. Jos nepasidavė kitokios šiais pastutiniiais metais. Delto galima tikėtis, kad ir tą Seimą jos bandys įkinkyti į nesveiką srovę politiką. Tačiau tai yra tik mažmožis.

Tauta turės savo reikalų ir tie reikalai privers nesąžiningas partijas tapti rimtesnėmis.

Nei viena demokratine šalis negali susitvarkyti be Steigiamojo Seimo. Negali to padaryti nei Lietuva. Labai galima, kad Steigiamojo Seimo sušaukimas tapo taip ilgai atidėtas. Girdėdami, kad tas Seimas įvyks mes džiaugiamės. Kuo greičiau jis įvyks, tuo bus geriau. Didžiausia p. Gabrielio įjega prieš dabartinę Lietuvos valdžią buvo ta, kad Seimas nesuaukštas. Tai-gi Seimo suaukštimas sutvirtins Lietuvos valdžią.

Zemė ne dangus ir Lietuva ne rojus. Nei Steigiamame Seime ne viskas bus taip kaip reikia. Bet bus taip kaip gali būti. Lietuva išsitrins kokių kelių eit pirmyn.

Popežiaus rupeščiai po kare.

Karės pradžioje išrinktas Benediktas XV visą laiką rūpinosi, kad taika greičiau įvyktų. Materializmas, jėgos viešpatavimas, teisybės paniekinimas dar taip yra galingi pasaulyje, jog itikrinantis popežiaus balsas mažai tepadaro įtakos pasaulio politikoje. Imperijalistai nenori klausyti teisybės.

Bet Šv. Tėvas nesiliovė išnaudojęs visas savo jėgas ir visas pasitaikiusias progas, kad tik taika prisitartintų. Jis nenusiminė matydamas žmonių,

ypač pasaulio politikos vedėjų, nenorą klausyti teisybės ir doros.

Dabar karė jau perėjo. Vokiečiai tapo įveikti. Ant jų uždėta sunki taikos sąlygų našta. Galima tikėtis, kad vokiečių širdyse kils ir stiprės neapykanta ant viso pasaulio. Delto Benediktas XV pasinaudojo pirmąja proga, kad primintų vokiečiams, jog neapykanta yra blogas daiktas.

Tą pamokinią Šv. Tėvas suteikia labai maloniais, tėviškais žodžiais. Jis paguodžia nelaimingą tautą jos varguose. Jis nesistato rusėnų teisėjų, neišmetinėja tos tautos kaltę. Ji pati sunkiai kentėdama kaltę pasiekė, mato kame negerai apsiėjusi.

Suvienyose Valstijose buvo prieš karę visų katalikiškų vokiečių draugijų susivienijimas vadinamas Central Verein. Tas susivienijimas karės laiku buvo paliojęs savo veiklą, kad nebūtų progos iškilti asitriems jausmams. Atidėję susivienijimo reikalus į šalį, Amerikos vokiečiai-katalikai sąžiningai rėmė Ameriką karėje prieš Vokietiją. Gal jų širdžiai tat ir nebuvo malonu, bet tai buvo jų priedermė. Ir jie tą priedermę išpildė neklausydami savo širdies. Šventasis Tėvas pagiria Amerikos vokiečius už tautai, kad jie stoji už Ameriką, o ne už Vokietiją. "Nors laikydami širdyje savo gimtosios šalies meilę, jie nesidavė sutrukdinti tuo išpildymo savo priedermių naujai pasavin-tai šaliai, ir garbingai, ištiesę, jie paklausė padaryti, ko buvo prašyti. Jie gausiai pylė savo pinigų, jie tarnavo darbu, jie guldė gyvybę," karės reikalams.

Karė pasibaigus, nerimą kylančiam pačioje Amerikoje, kelių milijonų vokiečių širdys žymiai reiškia. Jei jos pasiduos pagiežos ir apmaudos jausmams, tai gali Amerikos rupeščiai padidėti. Tai-gi Šv. Tėvas rašo Amerikos vokiečiams, kad jie nepasiduotų apmaudos jausmams, kad jie savo jėgas įtemptų, idant Amerikoje atstatymo darbas greičiau eitų ir daugiau naudotų padaryti.

Ne pats popežius tą laišką parašė, o jo sekretorius kardinalas P. Gasparri. Ne vokiečiams tas laiškas adresuotas, o Chicago arkivyskupui J. A. M. Jurgiuviui. Mundelein, kad mūsų Ganytojas tuos Šv. Tėvo jausmus išreikštų vokiečių katalikų Susivienijimo Kongrese.

Vakarinės Mokyklos.

Šįmet Chicago miesto mokyklų valdžia sumanė gerą darbą — vakarinius kursus suaugusiems žmonėms. Tie kursai prasidės pamedėlio vakare, 22 rugsėjo. Pamokos bus keturis kartus į savaitę po dvi valandas kas kartą. Vienose mokyklose mokslas bus nuo 7 iki 9, kitose nuo 7:30 iki 9:30. Laikas apsimintyti ir užsirašinėti. Už tuos pamokinius nieko nebus imama. Jie bus visiškai dovanai.

Užsirašyti gali kiekvienas sau artimiausioje mokykloje jau pėtnyčioje, 19 rugsėjo, tarp 7 ir 9 val. vakare. Skyrium paduodame tų mokyklų sąrašą.

Mokslas/susidės iš šešių skyrių. 1. Anglų kalba užaugusiems svetimšaliams. 2. Pagalba užbaigti pradinį mokslą tiems, kurie atsitraukė iš mokyklos nebaigę jos. 3. Augštosios mokyklos kursas. 4. Namų ruošos pamokos: Siunvimas, virimas ir kiti toki. 5.

Visatinė--Amerikos Paroda ir Lietuviai.

Visatinė-Amerikos Paroda Chicagoje prasidėjo rugpjūčio 30 d. ir tęsėsi iki rugsėjo 14 d. šių metų. Kiekviena dalyvaujanti tauta turėjo savo išdirbinius parodoje ir paskirtose dienos išpildė programus.

Šioje parodoje buvo kreipiamą didžiausia doma į programą. Lietuviams buvo paskirtas programos laikas pačioje pabaigoje. Garbinga tai vieta, bet lygiai ir pavojinga. Garbinga tame, kad ant galo renkama kuotvirčiai, kuotindomais, kuopatruokiančiais visnomenę perstatymai, vadinas, kuosunkiausi. Gi jei kam kas sunkenio pavedama, reiškia pasitikima bei užsitikima tam asmeniui, ar tai draugijai bei tautai. Tai-gi čia ir kyla pavojus, kad pasirodžius esą vertais to užsitikėjimo, kad neužvilus.

Neturėjimas laiko buvo man kliūtis dalyvauti tuose programose. Bet, viską atmetęs, pasirizau nuvykti į parodą lietuvių programos dienoje. Nekantriai laukiau tos valandos. Abelnas programos garsono, kad lietuviai dalyvaus nuo 3 iki 4 val. po pietų. Nuo įžymių veikėjų buvau girdėjęs, kad lietuvių programą prasidės tik 4 valandą po pietų. Tada, kad nesuvelavus, pasistengiau būti Coliseum jau apie pusiau ketvirtą valandą po pietų.

Pataikiau lygiai pusiau grekų programai. Sekė pijano solo, smuiko solo ir keletas kitų solų, tautiški šokiai ir eilės. Visa tai darė įspūdį kaip kad rastumei kokios paprastos mokyklės mokslo meto užbaigim. Viskas išrodė taip silpnai, taip varginančiai, jog žmogus geidė, kad jau kuoveikiausiai prieitų prie galo. Tikrų aplodismentų kaip ir nebuvo. Aš pats plovau tik iš džiaugsmo, kad šiaip taip jau užbaigė.

Po grekų turėjo sekti lietuvių programą. Nustebau išvydęs uniformose triuobčius. Mat, sakau, lietuviai net savo beną atsidė. Laukiu kol ateis dainininkai, o čia koks ten žmogelis, lyg kalbėjo, visai niekam nesuprantamais balsais. Toliau užtrimitavo "Star Spangled Banner" ir kitas kokiąs tiek panašias į lietuviškas arijas. Sekė kalba, kurios nei žodžio nebuvo galima suprasti. Buvau bepradėdas nuliusti. Maniau, kad lietuviai su taip silpnu programu tik save pasižemina. Čia man vienas šale sėdinčių paaiškino, kad tai ne lietuviai, bet latviai dar dalyvauja programė. Toliau sekė orkestrės pora vaikelių, šokiai ir orkestra, ir tuomi latvių programą užbaigė. Šokių buvo labai puikių, tikrai artistiškos, bet jokių budu nesolė.

Pirklybos pamokos: stenografija, rašymas su mašina, pirklybos teisdavysbė ir kiti toki daigai. Pagaliau 6 amatų mokslas: elektrika, chemija, braižymas, spaudos amatas, kalvystė ir kiti.

Vienais iš tų dalykų galės naudotis ir nemokantieji angliškai, kitais tik mokantieji. Jie gerai mokantieji. Vis-gi yra naudinga pabandyti. Mokslas ne sunkenybė: pečių ne spaudžia. Nei vienas nesigaili daug jo įgijęs. Ką bebinginiai vakarais, geriau yra padauginti savo mokslą.

Amerikiečiai paprastai ne užtektinai suprantą, kaip sunku yra mums išmokyti jų kalbą. Todėl anglų kalbos pamokos svetimšaliams iki šiol dažniausiai budavo nenaudingos. Lietuviai daugiau pramokdavo angliškai iš lietuvių. Tai-gi Vyčių vakariniai kursai daugelyje vietų yra padarę daug naudos. Bet vakariniai Vyčių kursai negali duoti taip įvairių pamokų kaip miestai. Ne vienam atseis pirma pereiti vakarinius Vyčių kursus, o paskui jau naudotis miesto mokslo.

Tos mokyklos jau buvo ir pernai. 27 tukstančiai žmonių pasinaudojo jomis. Pabaigusieji paskirtą sau pasirinktą kursą gali gauti diplomus, kurie turi žymią kur yra mums išmokyti jų kalbą. Taip pat paprastų mokyklų diplomai.

dietiškas. Išimant šokius, visas latvių programą buvo labai silpnas. Stengiau teisiinti veikėjus kaip įmanydamas, verčiau kalte ant svetainės didumo bei akustikos niekingumą. Širdis tik drebėjo iš baimės, kaip čia pasirodys lietuviai.

Latviams užbaigus savo programą, išėjo ant pagrindų p. J. J. Elias, su megafonu, ir pagarsino, kad dainuos Suvienytas lietuvių choras. P-as A. Pocius užėmė vietą ant pagrindų; jį apspito, tarsi bitinėli, apie 500 žmonių Chicago giesmi-ninkų lietuvių. Tai, sakau, nors tiek tai skaitlingumu pasirodys.

Mano abejonės išnyko, gi tvirti simphoniški žavėjantys balsai pasilėjo iš lietuvių bei lietuvių krutinių. Pasigirdo Amerikos himnas "Star Spangled Banner". Visi klausytojai sustojo, jų veiduose galima buvo išskaityti kokią tai nepaprastą gyvumo atspindį. Tai mūsų choras pataikė savo tvirtu, bet muzikaliai maloniū balsu, tarsi, saulutė savo spinduliais, atgaivint klausytojus, jau beapniršančius po nuobodžio šalną.

Himnas užsibaigė; rankų plojimas pasipildė. P. Pocius linksmas linktelėjimas, rodos, sakė visiems: "Iukterėkit, dar čia neviskas." Batutas vėl mirgtelėjo ore ir vėl pasigirdo milžiniškai, bet maloniai skambus balsas. Šiuo kartu uždainavo: "Kur bėga Sešupė." Čia pasigirdo, tarsi, vandens šniokštimas, tarsi, akmenynuose jo raliavimas, bei galingų bangų ir krantų atsimušimas. Publika, susidedanti iš įvairių tautų, klausė, tartum, užžavėta. Pasibaigė daina, prasidėjo, it koks griaustinis, aplodismentai, ir nesibaigė kol nepradėjo choras "Ant tėvėlio dvaro."

Chorui pabaigus, po ilgų plojimų, pasirodė ant pagrindų ponis O. Pocienė ir savo, neįėjus, lakštutės balseliu pripildė tą taip milžinišką svetainę, kaip volungė, kad pripildė miškų. Solistei užbaigus, klausytojai nesiliovė ploje kol ji dar trečiu syk nesudainavo. Poniai Pocienė sustojus dainuoti, Pocienas nesiliovė kol p. J. Kudirka neužėmė jos vietos ant pagrindų.

P-as J. Kudirka turi aiškų ir malonų tenorą, tik tokioje milžiniškoje svetainėje, kuri apima visą bloką, pasirodė kiek silpnokas, kad būtų visur girdimas. Įsilingavę klausytojai nesigailėjo aplodismentų ir jam.

Po tam sekė tautiški šokiai: Klumpakojis, Noriu miego, Suktimis. Tie ir-gi išaukė didžias ovacijas, kad šokiai bukiavo priversti atkartoti Suktimį. Laukėme akis ištempę solo

šokio, bet p. C. Kiras del nežinomų priežasčių nepasirodė.

Vėl choras pusratin sustojo, vėl sužibavo vedėjo batutas ir pasigirdo, nemari muzikoje daina: "Užmigo žemė" ir kanonas iš "Broliai."

Plojimams nesiliaujant, p. Pocius uždirigavo "Lietuva, tėvynė mūsų." Visi kaip vienas, tarsi vienos močiutės vaikai, sustojo pagerbti Lietuvos himnui tos parodos apeigos ir užsibaigė.

Svetintaučiai tik teiraujasi, iš kur tiek lietuvių giesmi-ninkų, ar visi lietuviai taip muzikališki? Tulas amerikonas išsitarė, kad lietuvių muzika esanti labai žavėjanti. Turbut taip ir yra, nes man per kiauąrą naktį tai miegant, tai pabundant, tarsi, skambėjo meilūs dainelės balsai. P-as A. Pocius, manimai, yra nemažai sielos i Chicago Vyčių Apskričio chorą įdėjęs.

RUSIJOS AUKSAS IR SIDABRAS, NE VISAS TEKŲ BOLŠEVİKAMS.

Rusija laikydavo "skarba-vamė" banke nemažą aukso ir sidabro bei brangenybių zo-postui.

Taip 1918 iš Petrogrado bolševikai išgabenę į Kazan miestą (bijodami vokiečių): Aukso pinigais ir gabalais 500,000,000 rub.

531 skrynute medalių ir gražių iš aukso bei platinos ir tt. vertės 468,000,000 rub.

Sidabro pinigais 8,000,000 rub.

Procentiniais poperais 113,000,000 rub.

Viso labo turto ant 1,089,000,000 rub.

Kuomet čeko slovakai užgriebė Simbirską, bolševikai užmanė iškraustyti pinigus iš Kazan'. Jie surengė visą eilę laivelų žemame Naugarde ir paliepė tiems pačioms iš Kazan' pinigus vežti augšty-nų upe Volga, o ten nežinia kur būtų toliau bolševikai veže. Vieni sako į Maskvą; kiti, buk būvę manyta tą turtą paskandinti prie tos vietos, kur į upe Volga įplaukia upe Oka (prie Zemojo Naugardo); treči, buk būvę manyta tą turtą sudėti Kolomnoje, o teži-nojo tikrai kas manyta žydeliai kamisoriai, Trockio dvariokai.

Bolševikai paskyrė kamisorius (5 vyrus) išgabenimu iš Kazan' turto pasirupinti. Bolševikiški "kamisoriai" kiek susivėlavo, nes vėg jie pribuvo į Kazan', kaip miestą pradėjo bombarduoti atsikraustę jau susėdiję čeko-slovakai. Bolševikų kamisoriai gavo pagelbon iš "komandieriaus"—bolševikų "vyriausios vado"—latvio Vatsietis, buri raudoniausių raudonsargių, pasivadinsiu "Karolio Markso" pulku. Na, pradėta "kraustyti".

Bolševikiški kamisoriai ir "Markso" raudonsargiai su-kriovė ant automobilio "lor-rieris" kelis šimtus skrynųčių aukso, vertės ant maždaug 6,000,000 rublių ir popergalais ("bumaškėmis" bei procentiniais) ant 95,000,000 rub., na, ir sveikį dinge. Ir automobili, ir "Markso" raudonsargiai, ir Trockio kamisoriai ir pinigai žuvo be žinios. Ar pats Trockis žino—tai klausimas.

Toliau jau bolševikams parupo savo kailis ir jie pabėgo iš Kazan' miesto, kurį tuojaus užgriebė čeko-slovakai. Sulig valdiško (adm. Kolčako minis-

terių) apskaitliavimo, čeko-slovakai rado Kazaniuje turto pinigais, auksu etc:

Rusijos pinigais 523,458,484 rub.

Užrubežio pinigais 38,065,322 rub.

Gabalais (aukso etc.) 90,000,000 rub.

7 skrynutes (aukso) dulkių 486,598 rub.

514 skryn. aukso, platinos etc 453,811,000 rub.

Sidabro 14,244,328 rub.

Vario ir tt. 273,009 rub.

Poperių 100,000,000 rub.

Viso labo visokio turto 1,220,338,741 rub.

Tą visą turtą bolševikai nespėjo iš Kazan' išgabenti ir jis teko čeko-slovakams, kurie vėliau atidavė gen. Kolčako valdžiai. Daug sykių bolševikai bemaž neatsigriebė tuos pinigus, kuomet čeko-slovakams ar Kolčakui nepasisekdavo. Bet ačiū sauvalėi ir drąsai tulo bankininko Michailovo tas turtas esąs Omske, Siberioje, Kolčako žinyboje.

Ar daug nuo Kolčako valdininkų to turto atliks Rusijai neapsiimame spėti. Žinios tos paimta iš rusų Kolčakinio sąvairtraščio "The Russian Outlook". "Iš. Dr-gas".

"MOTINELĖS" SUSIRINKIMAS.

Metinis "Motinėlių" narių susirinkimas įvyko šįmet rugs. 3 d., Atlantic City, N. J. sušelpimui atsiliepusiųjų moksleivių ir "M." stovio peržiūrėjimui.

Nutarta sušelpiti senuosius kandidatus ir naujiesiems prižadėta pagelba, jei nariai užvilktas savo mokeskis greitu laiku prisius.

"Motinėlių" stovis, nežiurint į atšalusį jos narių reikimą, gana puikus kaip bėgamine kapitale, taip ir geležiniame, kurio suma viršija, \$6,000 ačiū a. a. kun. Šedvy-džio palikimui.

Tas narių suvažiavimas kreipia senųjų ex-stipendijantų ir kitokių skolininkų atydą grąžinti užtrauktas paskolas kuoveikiausia.

Siulomasis nors ir neoficijalis moksleivių fondų vienijimas liko neparemtas iš atžvilgio į tai, kad permatoma; jog bus daug naudingiau, jei įsikurę naujieji fondai veiks skyrum ir patiems moksleiviams duodama didesnė proga likti sušelptais.

Kun. M. A. Pankus,

"Mot." Sekr.

443 Park Ave.

Bridgeport, Conn.

SIANDIEN VAKARE.

Pirm gulsiant privalote suvalgyti 3 saldinius Partola, jeigu pilvas užnuodytas ir jus jaučiate galvos skausmą, baltą liežuvi, užkietėjimą vidurių ir nustojimą apetito.

Saldainės Partola, kaip visiems žinoma teisingai ir greitai (per naktį) išvalo užnuodytą pilvą ir kraują. Suvalgykite 3 saldinius pirm gulsiant, o ant rytojaus atsikelsite šviežiu atnaujintu žmogumi. Partola išvalo organizmą nuo kenksmingų elementų prašalin-dama galvos skausmą ir suteikia gerą sveiką apetitą ir norą prie darbo.

Partola žinoma visame pasaulyje. Ji buvo apdovanota už savo ypatingą pasižymėjimą aukšniais medaliais ant 6 Pasaullinių Parodų Londone, Paryžiuje, Zeneve, Neapolyje, Milane ir Barcelione.

Partolą privalote turėti visuomet po ranka ant gatavo ir todėl-gi ją reikia gauti dabar tuojaus — be atidėliojimo.

Kiekviename name turi būti Partola.

Saldainės Partola skanios valgiui ir geros vyrams, moterims ir vaikams.

Jos supakuojamos į skrynutes ir kainuoja 1 doleris. Norintiems gauti ant sykio 6 skrynutes, mes išsiunčiame jas tik už 5 dolierius.

Mes turime daugybę laiškų iš visų šalių ir kolonijų, kuriuo se naudotojai giria ir ačiuoja už nepaprastą pasižymėjimą atnešančių tiek daug žmogiškos naudos.

Gaukite ir Jus, o kuomet persitikrinsite gerai, papasakokite savo kaimynams.

Užsakymą su pinigais adresuokite taip **Apteka Partosa**, 160—2nd Avenue, Dept. L. 4. New York. (130).

REIKALINGI.

Komodų (cabinet) dirbėjai, gera užmokestis, pastovus darbas. Klauskite Fred Bar-nickel

Roos Manufacturing Co.
1051 W. 16th St.

3 blokai į vakarus nuo Halsted Gatvės.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLA

Mokymai: angliskos ir lietuviškos kalbų, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewriting, pirklybos taisyklės, Sv. Valst. istorijos, abėcėlės istorijos, geografijos, politikos ekonomijos, pilietystės, dailiarušių.

Mokymo valandos: nuo 9 ryto iki 4 valandos po pietų; vakarais nuo 6 iki 10 val.

3106 So. Halsted St., Chicago.

Knyga Valgių Gaminimui

Jau išėjo iš spaudos, kurioje telpa 400 geriausių parinktų ir išmėgintų valgių. Sutaisyta gražiai turi 164 puslapius 9x6 coliai didumo. KAINA \$1.25 su prisianti-nių, gaunama J. Budriko knygynė adresas

JUOZAPAS F. BUDRIK
3343 So. Halsted Str. Chicago, Ill.

MAGD. "Ak, kaip man mieliau gal-ti. Išmokti valgius mažyčius, trinkinius, miltinius — ir viskas tai vieto nepapildyti nuo to kiaušinio pleišnam. Man gėdėta daryti."

MARE. "Na, tai kam tau kept be-reikalingai? Žiūrėk, kokie mano planai: valgius, trinkinius ir žvėris. O tai todėl, kad aš turėju RUFFLES!"

"Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Ne! Ar kve-piantis vanduo? Ne! RUF-FLES yra tai paprasčiausias plaukų ir odos sustiprintojas, kuris prigėli gamtai suteiktą žmogui priklausančią grožį. O kas gal but smagesnio už cystą neįžinčią galvos odą?"

RUFFLES

panaikina pleiskanas! Su jomis nereikia kelių mėnesių galvos trynimu: dviejų ar trijų dienų bėgyje RUFFLES pradės mažinti pleiskanas, o savaitės laike jo jau nei žymės neliks! Paskui tik retkar-tais suvilgint galva bus užtektum, kad pleiskanos neatsinaujintų.

Nusipirkite šį RUFFLES būkite aprikoje. Kasruos tik 65c., bet jus sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Pasiškinimai pridėti prie kiekvienos bonkūtės. Jei negausite jusų aptiekoje, tai atsiskysite joms 75c. pašto markėmis, ar money order šiokiu adresu:

F. A. D. RICHTER & CO., 324-329 Broadway, New York

Lietuviai Amerikoje.

CICERO, ILL.

Tautos Fondo ir L. Raudonojo Kryžiaus remėjų skyriaus svarbus susirinkimas įvyks ketverge, rugsėjo 18 d., 7 val. vakare, parapijos svetainėje. Malonės visi nariai atsilankyti pažymėtu laiku, nes turime svarbių dalykų aptarti. Taip pat kviečiami ir tie, kurie dar nepriėmė, bet nori prisijungti, į šį susirinkimą, galės prisirašyti.

Taipgi nedėlioje, rugsėjo 21 d., 7 val. vakare, parapijos svet. yra rengiamos labai svarbios prakalbos. Kalbės žymūs kalbėtojai iš Chicago's L. Raud. Kryžiaus reikale. Tat vi si Ciceriečiai, kas tik jaučiasi esąs lietuviu ir myli savo brolių žemę, yra kviečiami atsilankyti į šias prakalbas. Bus nurodoma kaip mes galėtume sušelpiti savo vargstančius brolius. Lietuvoje, kurie pasirūpė verčiau mirti garbingai mirėti mušio laukuose negu vergauti priešams, kurie kesinasi pavergti mūsų tėvynei, Lietuvai. Tikimės, kad mes, Ciceriečiai, nenuleisime rankų, bet stosime visų kaip vienas į pagelbą mūsų broliams ir sesutėms, vargstantiems ten, Lietuvoje, gelbėdami juos per L. Raud. Kryžiaus skyrių.

L. R. K. remėjų skyrio vald.

HAMMOND, IND.

Rugsėjo 15 d., 1919 m.

Neseniai pas mus buvo kruvinų susirėmimų tarp ginkluotų sargų, kuriuos samdė fabrikantai, ir darbininkų, kurie nevar-toja ginklų. Standard Steel Car Company neįspildė darbininkų reikalavimo, dėlto jie liepos 18 d. išėjo streiką. Kompanija rupinosi gauti streikaujančių ir gavo jų 91, arba šiek tiek daugiau, bet toli nebuvo 200, kaip tat buvo leidžiamos paskalos.

Panedėlyk, rugsėjo 8 d. streikaujančiai darbo, o streikuojantieji darbininkai žiūrėjo į juos. Ginkluoti kompanijos sargai ir policijantai perleido streikaujančius per tarpą streikuojančių. Šitie, nenorėdami vartoti negery priemonių, panorėti parodyti streikaujančiams savo skaitliuos daugumą, dėlto sutarė padaryti parodavimą. Tame turėjo dalyvauti visi streikuojantieji darbininkai.

Utarinke, rugsėjo 9 d. ant kampo Morton ave. ir Columbia ave. susirinko daugiau tūkstančių vyrų. Jų viršuje buvo Amerikos vėliava. Ją nešė vienas darbininkas. Kiti darbininkai ejo eilėmis po keturis. Parodavimas Columbia gatve atėjo iki Island st. Iš ten pasisuko į Calumet ave., paskui apsukė ir grįžo į Columbia ave. Čia sustojo visi eilėmis po keturis kaip buvo eję. Priešais darbininkus stovėjo ginkluoti policijantai ir ginkluoti kompanijos sargai.

Policijantų vadas priėjo prie darbininkų ir liepė jiems pasitraukti nuo tako, kuriuomi turėjo eiti streikaujančiai. Šitie neina į darbą paskyrimu, bet visi sykiu. Policijantai norėjo, kad streikininkai suliptų ant šaligatvio, idant streikaujančiams būtų platus takas maršuoti gatve. Streikininkai šiek tiek pasitraukė; vieni sulipo ant šaligatvio, kiti nesulipo. Streikaujančiams buvo užtekinai vietos kur eiti.

Policijos kapitonas nuėjo pas du trokų, kuriuodu stovėjo tarp

darbininkų ir dirbtuvės ant kampo Island ir Columbia ave. Tuodu trokų buvo pilni ginkluotų dirbtuvės sargų. Kaip tik kapitonas pasiūkėjo su tais sargais, jie tuojaus išlipo iš trokų ir atėjo pas ginkluotus policijantus.

Tada vienas policijantas priėjo prie darbininko, kuris dalyvavo parodavime apsirėngęs Šv. Vainikų Valtstijų kareivio uniforma. Polimonas jam liepė tą uniformą nusivilkti. Ką tas darbininkas atsakė man neteko girdėti. Policijantas norėjo tą kareivį mušti. Kareivis nusitvėrė policijanto šautuvą už vamzdžio. Tada policijantas persovė kareivį. Kareivis krito, bet pakilo ir norėjo bėgti, bet gavo dar kelis šūvius ir mirė. Jis vadinosi Wawrzyniec Dudek. Tai buvo lenkas, išbuvęs kariuomenėje šešis ar septynis mėnesius. Prasidėjo baisūs šaudymas. Žmonės bėgo. Kai kurie iškėlė rankas šaukė: "Nešaudykite," bet šaudymas nesiliovė. Trys tapo nužudyti ant vietos. Vienas mirtinai sužeistas mirė ligonbutyje tą pačią dieną, kitas ant rytojaus. Lengvai ir sunkiai sužeistų yra šešiolika. Jų skaičius didesnis, bet kai kurie gydos namie slapčia ir nesako, kad ten buvę. Kai kurie net išvažiuo į kitus miestus. Čia paduodu surašę mirusių ir sužeistų.

Mirė Stanislaw Skeisz, 177 Company House, E. Hammond, Ind. Paliko našlę ir keturis mažus vaikelius. Laurynas Dudek mirė vežamas į ligoninę. Jo namai 65 Company House. Liko našlė ir du vaikai Lenkijoje. Jurgis Roszko nušautas ant vietos 131 Co. House; paliko našlę ir keturis vaikus Lenkijoje. Steponas Krawczyk mirė ant rytojaus, 93 Co. House; paliko našlę ir penkis mažus vaikus. Vieno pavardės nesurandau. Visi mirusieji, kurie tapo pažinti, yra lenkai.

Sužeisti: 1) Jonas Tataras, lenkas, 490 Merill ave., E. Hammond, Ind. Sužeistas į užpakalį, gydos Blue Island ligoninėje. 2) Antanas Romaszko, lenkas, 661 Sherman st., sužeistas į ranką, gydos Gary ligoninėje. 3) Steponas Evans, slavas, 513 Ames ave., sunkiai sužeistas į užpakalį, gydos So. Chicago ligoninėje. 4) Stanislovas Kadziora, lenkas, sužeistas į užpakalį, gydos Community House E. Hammond. 5) Pranciškus Neass, lenkas, sužeistas į koją, 25 Co. House, gydos Blue Island ligoninėje. 6) Vladoas Ogurek, lenkas, 562 Kenwood ave., sužeistas į koją, gydos Community House. 7) Steponas Marciniak, lenkas, 121 Co. House, sužeistas į koją, gydos Community House. 8) Baltrus Woiciechowski, lenkas, 562 Kenwood ave., sužeistas į koją, gydos Community House. 9) Bazilius Karnafel, lenkas, 162 Co. House sužeistas į ranką gydos namieje. 10) Jonas Pio, 137 Co. House, lenkas, sužeistas į užpakalį, gydos Community House.

Ammondietis.

RUMFORD, ME.

Rugsėjo 10 d., vakare, čionai tapo suareštuotas pagarsėjęs plovotojas bei velnių kupčius Mockus, laike ploviojimu ant Dievo. Paleistas užstačius kaučiją 2,500 dol., kurią užstatė vietos bolševikai: vienas namu, kitas rakandais.

Teisimas įvyks rugsėjo 17 d. Angliški laikraščiai pranešė, kad tai buvo bolševikų susirin-

kinimas. Teisybė, nes į tokias prakalbas tik ir eina bolševikai.

B. R.

E. ST. LOUIS, ILL.

Nepaprastos prakalbos.

Nepaprastos prakalbos yra rengiamos sereodoje, rugsėjo 17 d., parapijos svetainėje, 914 N. 15th St. Pradžia 7:30 val. vakare. Kalbės studentas p. A. M. Račkus. Kviečiame kaip vietinius, taip ir iš apilinkės atsilankyti pasiklausyti prakalbų.

Rengėjai.

WAUKEGAN, ILL.

Rugsėjo 14 d., 1919 m.

Sėniausia pas mus lietuviški draugija, Šv. Baltramiejaus vardu, šiandien šventė savo dvidešimt penkių metų sukaktuves. Žmonių prisirinko pilnutėlė svetainė, taip kad visiems buvo kur atsistoti. Jaunieji sėdėjo ant laiptų vedančių į viškas.

Apie pusiau trečią išklimin-gai atėjo į svetainę Sv. Antano ir Sv. Juozapo draugijos su vėliavomis. Baltramiejiniai juos gražiai pasitiko su Amerikos ir Lietuvos vėliava. Lietuviškoji buvo teisingai pasiuta. Tą reikią pažymėti, nes kitų kolonijų šventėse tankiai vėliavų spalvos buvo sumaišytos.

Svečius pasveikino ne vien draugijos valdyba, bet ir muzika. Programas prasidėjo be žymaus pasivėlinimo. Pirmiausiai parapijos choras pagiedojo tautinį Amerikos himną, paskui tie patys giesmininkai gražiai padainavo Sv. Baltramiejaus draugijai ilgiamųjų metų. Jos pirmininkas, p. A. Bakšys, perskaitė kitų katalikiškų J. Waukegano draugijų pasveikinimus ir dovanas.

Po to "Draugo" atstovas kun. Bučys pasakė prakalbą apie Sv. Baltramiejaus draugijos nuopelnus, apie reikimą organizuoti Amerikos lietuviams ir apie reikimą padėti Lietuvos valdžiai užbaigti išliuosavimą iš po svetimos įtek-mės, padedant sudaryti paskolą.

Kun. Bučiui bekalbant į svetainę inėjo miesto majoras. Jis tapo gražiai priimtas ir paskui jis pasakė gražią prakalbą angliškai.

Paskui mergaičių choras iš Altoriaus puošimo draugijos sudainavo gražią dainelę. P. as Vladas Špokas pasakė juokintą monologą "Vedusio laimė". Paskui vietinis klebonas kun. J. B. Kloris pasakė prakalbą apie reikimą ir naudingumą draugijų. Kalba buvo rupestingai apdirbta ir turininga, kaip paprastai kun. Klorio prakalbos. Po to 47-tos kuopos vyte p-lė P. Rajonitė atliko rimtą deklamaciją "Kareivio mir-jai." Tada vėl giesmininkai padainavo "Kur Bėga Šešupė," o p-lė O. Rulevičaitė iš Nekalto Prasidėjo draugijos deklamaciją "Skrisk paukšteli."

Toliau buvo du sceniški vaideliai. "Veversio pasikalbėjimai su Kuloku" talentingai atliko pp. V. Svytorius ir J. Rai-la, o Šv. Baltramiejaus draugijos nariai sulošė "Daina be galo." Giesmininkams padainavus "Karvelėli", visa salė užtraukė "Lietuva, tėvyne mūsų." Lai gyvuoją Šv. Baltramiejaus draugija!

Bilekas.

SIOUX CITY, IOWA.

Rugsėjo 7 ir 8 dienomis, pasidarbavus vietinei L. Vyčių kuopai ir J. Zabulioniui, buvo surengta didelės prakalbos.

Kalbėtojų buvo Al. M. Račkus, Loyolos universiteto medicinos studentas. Prakalbos pavyko. Jos sustiprino lietuvių, kurie linko ton pusėn, kurion vėjas papūtė. Kaip visada į p. Al. M. Račkus prakalbas atsilanko daug žmonių, taip ir šiose prakalbose per abi dieni buvo pilna svetainė.

Nedėlios vakare, rugs. 7 d. kalbėtojas kalbėjo dvejose temose. Pirmoje temoj kalbėjo apie Lietuvos laisvę, kas tai yra tikra laisvė ir kaip ją turime suprasti, kaip už laisvę lietuviai kovojo praeityje ir kaip kovoja dabar; kaip mes turime gerbti tuos, kurie kovoja už mūsų tėvynės laisvę. Apsakė koks yra skirtumas tarp tikrosios laisvės ir bolševikų laisvės. Čia kalbėtojas prirodė, jog bolševikų "laisvė" žmonijai neša vergiją, skurdą ir pražūtį tautai. Po to papasakojo apie Lietuvos praeitį, kaip ji buvo per ilgus metus spaudžiama rusų, kaip lietuviai ištvermingai pergyveno visus sunkiuosius laikus iki dabartinės, paskutinės kovos už savo laisvę.

Toliau papasakojo apie L. Vyčių organizaciją ir jos reikalus; kas yra vyčiai, ką jie reiškia; kad vyčiai pirmi stojo už Lietuvos laisvę ir yra pasiryžę kovoti iki paskutinio už savo obalsį: Dievas ir tėvyne.

Antra kalbos tema buvo apie Lietuvos turtus. Čia kalbėtojas apsakė kiek randasi Lietuvos žemėj turto, pav. gintaras, druska, radijumas, anglis, rudai, geležis ir daug visokių šaknų bei žolių del gyduolių. Yra taip-gi daug šaltinių bei kurortų, kur vasaros laiku žmonės ir iš kitur atvažiuoja gydytis. Kalbėtojas sakė, kad visą Lietuvos turtą ir visą pramonę reikia paimti lietuviams į savo rankas. Tada Lietuvai ir darbininkams lietuviams bus ateitis užtikrinta, tada nereiks trankyties po platųjį pasaulį taip kaip dabar kad trankomės. Kad tą viską atsiektų, kalbėtojas nurodė, jog turime prisidėti prie įvairių bendrovių, pirkdami šėrus. Tik tokiu būdu galėsime pagerinti savo buvį ir pakelti Lietuvą. Ragino publiką prisidėti ir pirkti Lietuvos Amerikos Pramonės B-vės šėrus.

Pabaigęs kalbėti prašė klausimų, jei kas kam buvo neaiškumų. Klausimų niekas nedavė. Svet. buvo ir socialistas, kurie paprastai tik to ir laukdavę, bet šį sykį nedrįso pasirodyti, nes nykštukais, turbūt, jautėsi prieš p. Račkų. Vienas katalikų paklausė apie dabartinės bendrovės, kurios iš jų yra geresnės. Kalbėtojas taip užreikšė, kad visos yra geros ir visos Lietuvai reikalingos, ir visos reikia remti, nes Lietuvoj del visų darbo bus užtekinai.

Tuo ir pasibaigė prakalbos. Panedėlio vakare, rugsėjo 8 d., kalbėjo apie Lietuvos priešus ir kas yra tie Lietuvos prieštai. Ši prakalba socialistams ir bolševikams buvo tikra rykštė, nes išdėstė visus jų darbus. Mūsų socialistai tame laike it spirgučiai ant karštos skaurados šokinėjo.

Visųpirmia papasakojo apie Lietuvos priešus: rusus, vokiečius ir lenkus, kurie visokius budus panaudojo prieš Lietuvos laisvę ir net per spaudą skelbdami visokias melagingas žinias apie lietuvių, kad tik pavergtų Lietuvą. Paskui papasakojo kaip prie to pragaištingo darbo prisidėjo Lietuvos išgamos, bolševikai, su savo Kapsuku, nuo kurių rankų daug nekaltų aukų krito. Nurodinėjo bolševiko Kapsuko žygius, kaip jis išvaikė iš prieglaudos lietuvių mažučius ir kaip lietuvių senelius-veikejus kišo į kalėjimus, kaip užgriebė visą maistą ir pinigus ir išvežė

į Rusiją, kaip bolševikai nukankino kun. Mirskį. Laikė tokio pasakojimo nevienas iš publikos ašaromis skruostus apvilgė. Bolševikai sėdėjo lig nudiegti, retkarčiais pabaldamė. Kai kada tik sukrutėdavo ir daugiau nieko.

Po prakalbų kalbėtojas prašė klausimų. Pirmas klausimas buvo apie Lietuvos Liuosybės Sargus, ką jie reiškia. Šį klausimą kalbėtojas visiems suprantamai išaiškino. Pasirodė, kad ir šiame vakare tik vienas klausimas buvo raštu paduotas, būtent: "Pasakyk ponas Račkau, delko vyčiai rašosi į Lietuvos Sargus ir eis tu pačių brolių darbininkų bolševikų mušti?" Į šį klausimą kalbėtojas taip gerai atsakė, kad publika iš juoko vos nuo kėdžių ne nuvirtė. Mūsų bolševikams vyčiai yra taip baisūs, lig velniui kryžius. Ir kaip-gi jiems nebus baisūs, kad jie eina už tėvynę ir tautą. Jeigu jie eitų prieš tėvynę ir tautą, tada būtų jiems pirmi draugai.

Po prakalbų buvo parduavinėjama atspaudinta p. Al. Račkus prakalba: "Darbininkų neprieteliai," kurią visi pirkė. Paskui buvo parduodami Lietuvos Amerikos Pramonės B-vės šėrai. Šėrų parduota už 1,700 dol. Dauguma pasižadėjo vėliau nusipirkti, nes tame laike neturėjo prie savęs pinigų. L. A. P. B-vės šėrų pirkits vietos lietuviai galės pas igalioti, J. Zabulioni.

Prakalbos visais žvilgsniais pavyko. Publikos prakalbose per abu vakarus buvo daug ir visa liko užganėdinta. Daugiau tokių prakalbų.

Neužilgo tikimės susilaukti gerb. Lietuvos atstovų, kun. Laukaitį, su prakalbomis.

Prakalbose Buvęs.

Pasieškau savo vyro Vitoldo Kastanaucko paeinančio iš Kauno redybos, Glaviano miestelio. Keturi metai atgal jis paliko mane su maža mergaite ir pabėgo į Gilberton, Penn. Jis dauginasi kalba lenkiškai. Kas apie jį žinotų malonekite pranešti sekančią adresą:

Rozalija Kastanauckienė, 260 E. Main Str. Amsterdam, N. Y.

Pasieškau bučio darbininko, turi mokėti kalbėti Angliškai Lietuviškai ir Lenkiškai. Atsišaukite tuojau.

1835 Wabansia Ave. Telefonas Humboldt 6499

ANT PARDAVIMO.

Ant pardavimo, puikų gražų rezidenciją su 6 kambariais, šiltu vandeniu šildoma, gazas elektra, "laundry" apacio — basementas augstas, vanos ir kiti moderniški įrenginiai, vydas visas balto arzuolo. Atsišaukite pas patį savininką

5038 S. Winchester Ave.

ANT PARDAVIMO.

7 kambarių namas, galima padaryti 2 pagyvenimus, yra suras, vanduo, šiluminės ir gazas, viskas užmontuota. Čionais yra bagenas, vieta randasi arti Lietuvos bažnyčios ir mokyklos, netoli karių Western ir 69 gatvės Kaina \$2,350.00. Atsišaukite pas patį savininką

6843 S. Campbell Ave.

Parsiduoda naujas automobilis — Hupmobile 1916 modelio 5 pasazirę visai pigiai, nauji tires priimti Li berty bondus už pilna preke. Atsišaukite kuogreičiausia, nuo 4 iki 8 vakare.

5437 S. Robey Str. Chicago, Ill.

TEL. McKinley 1988
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VALANDOS 4 iki 8 vakaru
3125 W. 38TH ST. CHICAGO, ILL.
Arti Kedzie ave.

S. D. LACHAWICZ

Lietuvys Graborius patarnauja laidtuvese ko pigiausia. Reikale medžiui atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.

2314 W. 23 Pl. Chicago, Ill.
Tel. Canal 2199.

JOSEPH C. WOLON

Lietuvis Advokatas

29 SO. LA SALLE STREET
Gyvenimo Tel. Humboldt 97
Vakaraie 2911 W. 22-nd Street
Tel. Rockwell 6999
CHICAGO, ILL.

DR. D. J. BAGOČIUS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas 10900 So. Michigan Ave.
Rezidencija 10781 So. Michigan Ave.
Roseland, Ill.
Telefonas rezidencijos ir ofiso
Pullman 842.
Val.: 9 ryto iki 11 d.; 2 po pietų
iki 4; 6 iki 9 vakare Ned.
9 iki 12.

Dr. A. K. RUTKAUSKAS

Telefonas McKinley 5764

GYDO VISOKIAS LIGAS
3457 South Western Boulevard
Kampas W. 35-tos gatvės

DR. LEO AWOTIN

Gydytojas, Chirurgas, Akusieris.

1920 So. Halsted St., Chicago.
Kalba lietuviškai, latviškai ir rusiškai.
Valandos: 10 — 12 rytą; 6 — 9 vakare
Tel. Canal 4367

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVIS DENTISTAS

Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės

BARGENAS VYRŲ

DRABUZIŲ.

Vyrų ir Jaunų Vaikinių padirbti ant orderio siutai ir overkotai. bet neatsiškai: vėliausių modelių nuo \$20.00 iki \$45.00.

Vyrų ir Jaunų Vaikinių gatvė siutai ir overkotai \$15 iki \$28.50.
Vyrų Kelinės po \$3.00 ir auščiau.
Vaikų Siutai po \$5.00 ir auščiau.
Pirk savo overkotą dabar prieš žiemą, kuomet kainos pakyla.
Mes taip pat turime pilną eile bi-skutų nešiotų siutų ir overkotų nuo \$5.50 ir auščiau.
Full Dress, Tuxedo, Frock Siutai ir tt. \$10.00 ir auščiau.

Atdara Lietuvių mokymai iki 9 val. Nedėliomis iki 6 valandai. Su-batomis visą dieną iki 10 valandai.
S. GORDON,
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Isteigta 1902.

SERGĖKITE SAVO AKIS.

Smetonos gerai pritaikinti akiniai bus palyginimu del juų akių. Kuomet tu kenti nuo galvos skaudėjimo, kuomet raldės liejasi į krūvį, kuomet skaitai ar siuvi ar rašai, tai tuomet yra ženklas, kad reikia Jums akinų. Mano 15 metų patyrimas priduos Jums geriausią patarnavimą už prieinamą kainą net taip žemai net 15c.

JOHN SMETANA

Akių Specialistas

1801 S. Ashland Av. Chicago
Examinas suteikiamas dykal.
Kampas 18-tos gatvės.
3-čios lubos virš Platt'o aptiekos.
Kambaris 14, 15, 16, 17 ir 18
Tėmykite į mano parašą.
Valandos: nuo 7 val. išryto iki 9 val. vakare. Panedėliais, Sere-domis ir Petnyčiomis.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS

"DRAUGE."

Dr. A. R. Blumenthal D. D.

AKIŲ SPECIALISTAS

Patarimas Dykal

Ofiso valandos: nuo 9 iš ryto iki 9 val. vakare. Nedėliomis 9 iki 11
1649 S. Ashland Ave. kamp. 47 St.
Telefonas Yards 4317
Telefonas Boulevard 6487

Dr. S. Naikelis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
Cicero Office
4847 W. 14-th St.
Phone Cicero 89
Rezidencija 8336 W. 66-th St.
Phone Prospect 5555

Telefonas Pullman 60

DR. W. A. MAJOR

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas 11719 Michigan Ave.
Adynos 8:30 iki 9 išryto — 1 iki 2 po pietų — 6:30 iki 3:30 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki 11 išryto

Dr. M. T. Strikol'is

LIETUVIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1757 W. 47th St., Chicago, Ill.
Ofiso Telefonas Boulevard 160
Namų Telefonas Seeley 420

Dr. M. Stupnicki

3109 So. Morgan Street

CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas Yards 5032

Valandos: — 8 iki 11 iš ryto;
5 po pietų iki 8 vak. Nedėliomis nuo 5 iki 3 val. vakare.

Dr. G. M. GLASER

Praktikuoja 27 metai

Ofisas 3149 So. Morgan St.
Kertė 32-vo St., Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moteriškų, Vyriškų, taipgi chro-niškių ligų.
OFISO VALANDOS: nuo 9 ryto iki 10, nuo 12 iki 2 po piet, nuo 7 iki 8 valandai vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 2 po piet
Telefonas Yards 687

DR. I. E. MAKARAS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas: 1741 W. 47th Street

Valandos: 9:30—12, 3—5 ir 7—9.

Telefonas: Boulevard 3430.

Rezidencija: 4515 So. Wood St.

Telefonas: Yards 723.

Resid. 933 So. Ashland Blv. Chicago

Telefonas Haymarket 3544

DR. A. A. ROTH,

Rusas gydytojas ir chirurgas

Spartusis lietuviškų, Vyriškų

Vaikų ir visų chroniškų ligų

Ofisas: 3354 So. Halsted St., Chicago

Telefonas Drover 9693

VALANDAS: 10—11 ryto 2—3 po

pietų 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.

V. W. RUTKAUSKAS

ADVOKATAS

Veda Bilas Visuose Teismuose

Ofisas Didmiesty:

69 W. WASHINGTON STREET

Kambaris 609

Tel. Central 5478

Gyvenimas, 812 W. 33rd St.

Tel. Yards 4661

Uždirkb

\$35 iki \$50

į savaitę

Kurįpejai ir kraučiai yra reikalaujami visuomet, jie turi trumpas valandas ir lengva darba.

Mes galime jus išmokyti šio darbo trumpa laika dienomis ar vakarais, už mažą kainą.

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS ŠVENTĖS.

Trečiadienis, rugsėjis 17 d., šv. Kvartalinė d. (pasn.). Ketvirtadienis, rugsėjis 18 d., šv. Juozapas Kup. Zofija.

NETURTĖLIAI ČIA BADMIRIAUJA.

Taip tvirtina Columbia universiteto profesorius.

Neturtingi Amerikos darbininkai su savo šeimynomis palengva badmiriauja ir nuolat artinasi prie bado mirties, nors patys to negali įsivaizdinėti.

Taip aną dieną pasakė Columbia universiteto profesorius William F. Ogburn teisėju Alsehuler, kuris vis dar išklausišnia lūdininkus gyvulių skerdyklų darbininkų reikalais.

Prof. Ogburn pasiūlė savo sustatytas skaitlines, iš kurių patiriama, kad dabartinės žmonių gentkartės gaivingumas taip silpnas, kad reikia abejoti bei sekanti trečioji žmonių gentkartė galės pilnai gyvuoti.

Anot Ogburn, kad užtikrinti trečiajai žmonių gentkartei stipresnę pasilaikymą, šandie būtinai reikalinga šeimynai iš penkių asmenų turėti mažiausia \$1,600 metinių įplaukų. Su \$2,000 galima geriau gyventi.

Jis sako, kad kur darbininkams padidinami užmokesčiai, ten tuojaus sumažėja mirtinumas.

35 PRANCUZŲ CHICAGOJE.

Aną dieną Amerikon atkeliavo 122 jaunos prancuzės su tikslu lankyti šios šalies mokyklas. Iš jų 35 atkeliavo Chicago. Jų kelios lankys vietos mokyklas, gi kitos iškelia į kitus miestus, tai, pačiai tikslais.

NUBAUSTAS MILIJONIERIAUS SUNUS.

Už pergreitą važiavimą užmokejė \$40.

Aną dieną milijonieriaus Swifto nepaleido tuščiomis, skubinosi automobilu gyvulių skerdyklų ofisan.

Miestelyj Wilmette policmonas jį sulaukė už pergreitą važiavimą.

Jaunas milijonierius jau antru kartu buvo suareštuotas. Tad taikos teisėjas šiuo kartu Swifto nepaleido tuščiomis. Nubaudė jį \$40.

Sunus važiavo su tėvu. Bet jį tėvą neatkreipta domos.

SUGRYŽTA INFLUENZOS EPIDEMIJA.

Skaitlius susirgimų didėja.

Per tris dienas, rugsėjo 13, 14 ir 15, sveikumo departamentui pranešta apie 37 naujus susirgimus influenza Chicagoje.

Komisijonierius Dr. Robertson sako, jog su sugryžtančia epidemija nesama didelės baimės. Tečiaus apsaugojimas būtinai reikalingas.

Komisijonierius pataria žmonėms neapsivalgyti. Saugoties tokių vietų, kur žmonės per daug kosti ir čiaudėja. Nespjaudyti ant šaligatvių. Turėti visuomet užtektinai tyro oro.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ

TOWN OF LAKE.

Antano iš Padvos Draugystės.

"Lietuvos" No. 217 tilpo Antano iš Padvos Draugystės rezoliucija, kurioje neteisingai užsipildinėjama ant vietinių: Klebono, Seserų ir Komiteto.

Antano iš Padvos Draugystės privalo žinoti štai ką:

1. Tikrų seserų-lietuvačių mūsų mokykloje randasi ne trys, bet penkios.

2. Sužinojau, kad likusių seserų tarpe yra viena, kurios tėvas lietuvis, kita, kurios motina lietuvi — taigi ir tūdvieji negalima priskaityti prie lenkių. Gi kitų seserų tarpe randasi amerikonių, nemokančių lenkiškai kalbėti. Jos vien anglų kalbą tevertvoja, anglų kalboje ir lekeijas teduoda.

3. Sesuo Viršininkė yra lietuvi — patrijotė. Ji visą mokyklos tvarką veda.

Prirodymui, kad ganėtinai vaikai yra lavinami lietuviškoje dvasioje, liudija mokyklos vaikų parengti vakarėliai ar tai mokyklos metams užsibaičius ar kitai kokiam nors iškilmei pasitaikius. Dėja, Antano iš Padvos draugystės nariai, matomai, į tuos vakarėlius nesilanko ir delto tokias neįsimintingas rezoliucijas lipdo.

4. Kada Sv. Kazimiero vienuolyno dar nebuvo ir nebuvo lietuviškų mokyklų, lietuviškos, turėdamos vienuolinį pašaukimą, įstodavo į svetimtųjų vienuolynus. Didesnis lietuvių skaitlius pritilo prie Nazaretiečių vienuolyno. Iš karto josios darbavosi tarp lenkų, bet ilgainiui jos pirmutinės organizavo pirmąsias lietuviškas mokyklas.

Kad Seserų Nazaretiečių lietuvačių ir jų trukstant sveikintautės sąžiningai darbavosi, liudija jų darbu puikus vaisiai — mūsų lietuviška mokykla įgavo valdišką teisę, mokiniai ją užbaigę be vargo įstoja į augštesnes mokyklas ir moksle pralenkia net amerikonių vaikus.

Yra žinoma, kad pasidaučius Seserų Nazaretiečių — lietuvių skaitliui, bus progą nuo lenkų vienuolyno atskirti ir savo uždėti. Taip kaip neseniai seserų lenkės atsiskyrė nuo seserų vokiečių.

Taip tad užsimoka "garsai" Antano iš Padvos Draugystės seserims — vienuolėms už jų pasiūlavimą už nežmogiškai mažą algą.

Bėda su neišmanėliais, kurie, apart savo "bėgančių" reikalų kišasi į reikalus, kurių patys nesupranta.

Dar Antaninė Draugystė mini Gerb. Seserų Kazimieriečių "skurdą". Apie tą skurdą nei neaiškinsiu, nes pačios gerb. Kazimierietės paaikšino savo Užreikšime, tilpusiam "Draugo" 218 num.

Gerb. klebonas, A. Skrypkos, visas pastangas deda, kad mokykla būtų kuopiukiausia, ir jo pastangų vaisius matome: Sv. Kryžiaus mokykla pilnutė vaikų. Pernai baigė 40 mokinių, beveik visi jie įstojo į augštesnes mokyklas.

Antano iš Padvos Draugystės turi neaiškius tikslus.

Girdėjau kad ir parapijos bazare atsisakė dalyvauti. Neveltui ir savo kailį pradeda mainyti: iš Sv. Antano iš Padvos draugystės liko tik Antano iš Padvos.

Parapijonas, Daugelio draugysčių narys.

Redakcijos prierasas.

Savo mintis apie šią dalyką pasakysime redakcijos straipsnyje. Pilnai sutikdami su p. Parapijonu, tik viename dalyke skiriamės nuo jo. Mums išrodo, kad seserims Nazaretiečioms lietuvačioms nėra butino reikalo visai skirtis nuo kitataučių, nes Sv. Nazaretiečių Seimynos Kongregacija nėra lenkiška, o tik katalikiška. Daugelyje kongregacijų ilgiau ar trumpiau visi broliai, ar seserys, buvo vienos tautos, bet atsiradus toje kongregacijoje žymiam skaičiui narių iš kitos tautos, gali susidaryti atskira tos kongregacijos šaka, vadinama provincija. Tada tautinius naujosios šakos reikalus aprūpina ji pati, žiūrėdama tik savo tautos reikalų. Mes, žinoma, nesipriešintume, jei Sv. Tėvas išrastų, kad seserims nazaretiečioms lietuvačioms geriau yra sudaryti atskirą kongregaciją, negu likti senosios provincijos. Bet tai jau pačių seserų ir bažnytinės valdžios dalykas.

L. RAUDONOJO KRYŽIAUS RĖMĖJŲ DOMAI!

Trečiasis L. R. K. rėmėjų Chicago ir apylinkių skyrių Apskričio susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 17 d., 8 val. vakare, Sv. Kryžiaus parapijinėje svetainėje, So. Wood ties W. 46-th gatve. (Iš toliaus dalyvaujantiems reikia važiuoti W. 47th gat. karais iki So. Wood st. ir išlipus eiti šiaurės link vieną kvadratą ir eiti prie šiaur-rytinio kampo W. 46th ir So. Wood gatvių).

Siame susirinkime bus svarstomi įvairių komisijų raportai bei skyrių veiklumo pranešimai.

Geistina, kad tie skyriai, kurie iki šiol dar Chicago Apskričio susirinkimuose nedalyvavo, kad teiktųsi atsistai su siuntinius, arba tų skyrių valdybų nariai malonėtų susirinkimui atsilankyti.

Juo daugiau veikėjų, tuo daugiau mūsų numylėtai tėvynei, Lietuvai, naudos ir padaršimo josios šventame, iš pavyrgimo visų Lietuvos gyventojų išliuosavimo darbe. Kas Lietuvai laisvės nepavydi, tas neįkštės vieno dolierio metinės mokesties ir taps vietinio skyriaus nariu. Atsikalbėjimas nuo šito švento darbo juos patį pasmerks.

Visi prakilnieji lietuviai atleiskite ir paduokite bendram apsvartymui sumanymus, kurių prisilaikant iš Chicago ir apylinkių valiosime surinkti, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijai pirm Visų šventų bent \$50.00.00.

Dr. A. K. Rutkauskas.

VAKARINĖS MOKYKLOS. 1919-1920. M.

North Side.

Burley (Elem. ir For.)—Barry ave. arti Ashland ave.

Franklin (Elem. ir For.)—Goethe st. arti Wells.

Lake View (High, Elem. ir For.)—N. Ashland ave. ir Irving Park Blvd.

Senn (High, Tech., Elem. ir For.)—Glenwood ir Ardmore aves.

West Side.

Burr (Elem. ir For.)—Ashland ir Wabansia aves.

Goethe (Elem. ir For.)—Rockwell st. arti Fullerton.

Stowe (Elem. ir For.)—Baldou st. ir Wabansia ave.

Washington (Elem. ir For.)—Morgan st. ir Grand ave.

Wells (Elem. ir For.)—N. Ashland ave. ir Cornelia st.

Ar Jau Buvai Šv. Jurgio Parapijos KERMOŠIUI - BAZARE?

Jeigu dar nebuvai tai tuojaus nueik
Bazaras bus Seredomis, Sub. ir Ned.
-Rugp. 17-20-21-24-27-28-
Saleje ir kieme 32rd. place ir auburn Ave.

Bazare kimšte, prisikimše žmonių, o kokių tenais žaislų ir daiktų yra tai gali tiksliai tas apskaičiuoti kas yra bazare buvęs ir matus.

Tai nepasilik tu tarpe kurie neatsilanko po laikui gailiesi, bet švakarą atėik o tikrai džiaugsiesi.

Kviečia nuoširdžiai

Klebonas ir Komitetas.

NEPAPRASTOS ATVIRUTES

"Draugo" knygyne galima gauti šių atviručių jau pagaminta kaina tiksliai po 3c kiekviena.

Kas imtų mažiausia 10 gautų už 25c. Kas 20 tai po 2c kiekvieną. O kas imtų nemažiau 50 ir toliau gauna už pusę kainos. Kreipkitės adresu:

Draugo Administracija 1800 W. 46-th Street, Chicago, Ill.

Tuley (Elem., For. ir Commercial)—Potomac ir N. Claremont aves.

Schurz (High, Tech., Elem. ir For.)—Milwaukee ave ir W. Addison st.

West Side.

Jackson (Elem. ir For.)—Sholto ir Better Sts.

Komensky (Elem. ir For.)—20-th ir Throop sts.

Cregier (Elem. ir For.)—Wood ir Yeaton sts.

Lawson (Elem. ir For.)—Homan ave. ir 13-th st.

Burns (Elem. ir For.)—25-th st. ir Central Park ave.

Hammond (Elem. ir For.)—21-st pl. ir California ave.

Medill (High, Elem. ir For.)—14-th pl. ir Throop st.

Austin (High, Tech., Elem. ir For.)—In the "Loop" (Commercial)—Fulton st. ir N. Long ave.

Crane (High ir Tech. tiksliai)—Oakley ave. ir W. Van Buren st.

Harrison (High ir Tech. tiksliai)—24-th st. ir Marshall blvd.

South Side.

Holden (Elem. ir For.)—31-st ir Loomis sts.

Seward (Elem. ir For.)—46-th st. ir S. Hermitage ave.

Phillips (High, Elem. ir For.)—39-th st. ir Prairie ave.

Englewood (High, Elem. ir For.)—Stewart ave. ir 62-nd st.

Sullivan (Elem. ir For.)—83-rd st. ir Houston ave.

Tilden (High, Tech., Elem. ir For.)—47-th pl. ir Union av.

Bowen (High, Tech., Elem. ir For.)—89-th st. ir Manistee ave.

Fenger (High, Elem., ir For.)—115-th ir State sts.

cial Evening School)—218 So. Wabash ave.

Peter A. Mortenson, Superintendent of Schools.

Paaikškinimas. Šitame sąrašė elem. reiskia pradinės mokyklos kursą; for.—anglų kalbos švietimui. High—reiskia augštosios mokyklos kursą; tech.—reiskia amatus; commercial—reiskia pirklybos mokslo. Pasirinkę sau tinkamą šaką, žiūrėk, kurioje mokykloje ta šaka išguldoma vakarais. Ji yra tik tenai kur šakos vardas padėtas kabėse prie mokyklos vardo.

IS TOWN OF LAKE.

L. Vyčių 13 kp. laikys savo susirinkimą šį vakarą, 8 val. Davis Square parko salėje.

Korespondentas.

Aš, ADOMAS A. KARALAUSKAS, SEKANČIAI RASAU.

Aš labai sirgau per 3 metus, nuslabnėjęs pilvelis buvo. Dispepsija, neviršimas pilvelio, nuslabnėjimas. Kraujo, inkstų, nervų ir abejus epokų nustojimas viso kūno, ir buvau nuostojęs vilties, kad begyvensiu. Visur ieškojau sau pagalbos, negalėjau visoje Amerikoje ir už rubežių, bet niekur negavau savo sveikatai pagalbos.

Bet kada pareikalavau Salutaras vaistų, Bitterio, Kraujo valytojo, Nervatono, Inkstų ir Reumatizmo gyduolės, taip po suvartojimų minėtos gyduolės pradėjo mano pilvas atsigaun, stiprėti, gerai dirbti, Kraujas išsivalė. Nervai ėmė stipriai dirbti. Inkstai atsigaun. Reumatizmas pranyko, diegliai nebebadė po krūtinę. Vidurių režimas išnyko po užmušimų visų ligų. Bėgiu 3 mėnesių išgerdavau kas savaitę po butelį Salutaras, Bitteria, ir po 3 mėn. savo paveiklą pamaciau toki skurtumą kaip tarp dienos ir nakties. Dabar jaučiamas smagiai ir esu linksmas ir 1000 gykų dėkoju Salutaras mylietu geradėjui ir linkiu visais savo draugams kreiptis prie Salutaras.

SALUTARAS, CHEMICAL INSTITUTION J. Baltrunas, Prof., 1707 So. Halsted St., Telephone Canal 6417, Chicago, Ill.